

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра української мови та культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Полухин

«11» 06 2021

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Історія української державності та культури»

Для всіх галузей знань, спеціальностей і освітньо-професійних програм

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1 (2)	90/3	17	17	–	56		-	Іспит
Заочна	1, 2	90/3	6	4	–	80	К (2 с)	-	Іспит

Індекс: НБ – Нф – Нсп./21 – 1.1Індекс: НБ – Нф – Н сп.з/21 – 1.1

СМЯ НАУ РП (12.01.01)–01–2021

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Історія української державності та культури»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 12.01.01-01-2021

стор. 2 з 11

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Історія української державності та культури»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 12.01.01-01-2021

стор. 2 з 11

Робочу програму навчальної дисципліни «Історія української державності та культури» розроблено на основі освітньо-професійних програм, навчальних та робочих навчальних планів денної та заочної форми навчання підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» усіх спеціальностей та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:

зав. кафедри української мови та культури, доц.
доц., кафедри української мови та культури, доц.
доц. кафедри української мови та культури

С.В. Литвинська
У.П. Кошетар
Н.О. Сенчило-Татліліоглу

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри української мови та культури, протокол № _____ від _____ 2021 р.

Завідувач кафедри С.В. Литвинська

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 5 від «11» 05 2021 р.

Голова НМРР А.М. Кокарева

	Підпис	Прізвище	Посада	Дата
Узгоджено		Лазорубова	Декан ФЛСК	
Узгоджено		Государько	Декан ФККП	
Узгоджено		В	Декан АКФ	

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	4
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	8
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	9
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни, денної та заочної форми навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця. Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, оскільки є однією з головних складових гуманітарної загальноосвітньої підготовки фахівців із вищою освітою.

Метою викладання дисципліни – є висвітлення особливостей боротьби за українську державність на різних етапах історичного та політичного розвитку суспільства. У безпосередньому зв'язку з цим розглядається культурно-історичний процес українського народу з найдавніших часів до сьогодення.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомити з основними етапами формування української державності та культури;
- висвітлити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби за відродження української культури;
- ознайомити студентів з досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії в питаннях виникнення української держави, формах боротьби за її існування, причини втрат та здобутки на шляху до її незалежності;
- висвітлювати роль української культури як складової європейського історико-культурного розвитку;
- показати важливість національної держави в умовах сучасного міжнародного життя.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Систематизувати і аналізувати джерела та наукову літературу; робити обґрунтовані висновки, що сприятимуть розширенню світогляду, формуванню громадянської позиції, державницькому підходу до аналізу суспільно-політичних проблем; обстоювати власну позицію в питаннях історії української державності та культури.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- здатність висвітлювати основні етапи боротьби за українську державність, визначити їх характерні особливості;
- здатність давати обґрунтовану оцінку діяльності визначних державних діячів, їх внеску в українське державотворення;
- здатність до усвідомлення державницького підходу до аналізу суспільно-політичних проблем;
- здатність характеризувати особливості культурно-історичного процесу українського народу;
- здатність до систематизації і аналізу джерельного та історіографічного матеріалу з проблем української державності та культури.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Історія української державності та культури» базується на знаннях таких дисциплін, як «Документування інформації: традиції та сучасність», «Вступ до

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української державності та культури»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.09-01-2021
		стор. 5 з 12	

фаху», «Архівознавство» та є базою для вивчення навчальних дисциплін: «Документознавство», «Філософія сучасного суспільства», «Соціальні комунікації».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Розвиток української державності та культури від найдавніших часів до сьогодення», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля

Модуль 1. «Розвиток української державності та культури від найдавніших часів до сьогодення»

Інтегровані вимоги модуля №1:

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- історію перших державних утворень на теренах України;
- основні етапи розвитку, політичний устрій Давньої Русі та Галицько-Волинської держави;
- політичний та культурний розвиток українських земель у складі Литви та Польщі;
- формування Б. Хмельницьким козацької держави, розвиток і занепад української автономії (кінець XVII – протягом XVIII ст.);
- зміни адміністративно-територіального устрою в українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій, ідеї української державної автономії в Наддніпрянщині, розвиток української культури доби національного відродження.
- державну ідею в програмах українських політичних партій на початку ХХ ст. та розвиток української культури у зазначений період;
- відновлення української державності та розвиток вітчизняної культури (1917 – 1920 рр.);
- процес входження УСРР до складу СРСР, ідеї відновлення державності в програмах та діяльності українських партій і організацій на еміграції, розвиток культури Радянської України та західноукраїнських земель у 1920–1930 рр.
- українське питання напередодні та на початку Другої світової війни та нацистський окупаційний режим на території України;
- розвиток української культури в роки Другої світової війни
- особливості політичного та культурного розвитку УСРС (1945–1991 рр.);
- Політичні процеси в незалежній Україні (1991 – до сьогодення).

Вміти:

- самостійно висвітлювати основні етапи української державності та визначати характерні їх особливості;
- самостійно висвітлювати політичний і культурний розвиток Русі у IX – XIII ст.;
- самостійно аналізувати політичний і культурний розвиток українських земель у складі ВКЛ та Речі Посполитої;
- самостійно аналізувати причини Хмельниччини та Руїни української державності (друга половина XVII ст.);
- самостійно висвітлювати особливості розвитку вітчизняної культури в другій половині ХУІІ–ХУІІІ ст.
- самостійно аналізувати вплив ідей Французької революції кінця ХVІІІ ст. на пробудження національних рухів.

- самостійно аналізувати «українське питання» в політиці російської та австрійської імперської влад у ХІХ ст.
- самостійно висвітлювати вплив українського національно-культурного відродження на розвиток освіти, літератури і науки на теренах Російської та Австро-Угорської імперій;
- самостійно висвітлювати суспільно-політичні процеси в українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій (1900–1917 рр.).
- самостійно аналізувати розвиток української культури (1917–1920 рр.);
- самостійно характеризувати політичні режими в українських землях (1921–1939 рр.);
- самостійно аналізувати боротьбу руху Опору за українську державу в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.);
- самостійно висвітлювати адміністративно-територіальні зміни в УРСР після другої Світової війни, причини приєднання Кримської області до складу УРСР, державницьку програму дисидентського руху та причини розпаду СРСР.
- самостійно аналізувати культурні процеси за доби незалежної України (1991 – до сьогодні).

Тема 1. «Становлення українського етносу та початки державності в українських землях. Вступ. Предмет, завдання, мета, джерела та література навчальної дисципліни. Етапи становлення української державності. Давні державні утворення на території України.

Тема 2. Формування державності в українських землях (IV – 40-і роки XIV ст.). Протодержавні слов'янські утворення. Походження назв «Русь» та «Київська Русь». Основні етапи розвитку та політичний устрій Давньої Русі. Місце та роль Християнської церкви в політичному та суспільному житті. Політична родючість Русі. Галицько-Волинська держава. Культура Давньої Русі. Поява писемності. Освіта. Наукові знання. Літописання. Право та законодавство. Мистецтво. Іконопис.

Тема 3. Українські землі у складі ВКЛ та Речі Посполитої (XIV – XVI ст.). Приєднання до Литовської держави Волині, Чернігово-Сіверщини, Поділля, Київщини і Переяславщини. Політика великих литовських князів в українських землях. Кревська та Городельська унії. Ліквідація удільних князівств на теренах українських земель. Встановлення влади Московії над Чернігово-Сіверською землею. Зростання впливу Польщі на Литву. Захоплення Польщею Київщини, Волині та Брацлавщини. Люблінська унія. Зміна політико-правового становища українських земель після приєднання до Польського королівства.

Культура ранньомодерної України. Європейський Ренесанс та його вплив на розвиток української культури у XIV–XVI ст. Розвиток освіти і науки. Полемічна література як елемент української ренесансної культури. Розвиток друкарства.

Тема 4. Утворення та розвиток козацької держави в середині XVII ст. Початок Хмельниччини. Зборівський договір та започаткування української козацької держави. Формування Б. Хмельницьким козацької держави. Запровадження полково-сотенного адміністративного устрою. Початок Руїни української державності. Гадацький трактат. Московська експансія та її наслідки. Чуднівська угода. Початок розколу Гетьманщини. Чорна рада і поділ де-юре України. Наслідки Андрусівської угоди для української державності. Спроби об'єднання Правобережжя та Лівобережжя в другій половині XVII ст.

Тема 5. Українська державність в останній чверті XVII – XVIII ст. «Трактат про Вічний мир» 1686 р. та територіальний поділ Гетьманщини. Державна політика І. Мазепи. Плани відновлення української державності Г. Орлика, Д. Апостола та К. Розумовського. Наступ Росії на українську автономію та остаточна її ліквідація в Гетьманщині і Слобожанщині. Приєднання Південної України та Криму до Російської імперії. Українське козацтво в умовах втрати своєї державності (70 – 90-ті рр. XVIII ст.). Зміни в адміністративно-територіальному та політичному становищі Правобережжя та західноукраїнських земель.

Українська культура періоду бароко. Розвиток освіти, науки, літератури, музики, архітектури та образотворчого мистецтва.

Тема 6. «Національне відродження» та ідеї української державності в ХІХ ст. Вплив ідей Французької революції кінця ХVІІІ ст. на пробудження національних рухів. Принцип суверенітету нації. Зміни адміністративно-територіального устрою в українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій. «Українське питання» в політиці російської та австрійської імперської влад. Українські землі в польських проектах за доби наполеонівських війн. Ідеї української державної автономії в Наддніпрянщині. Ідеї самостійності та федералізму. Товариство об'єднаних слов'ян. Кирило-Мефодіївське братство. Державницькі концепції народівців, М. Драгоманова та І. Франка.

Українська культура доби національного відродження. Романтизм та реалізм. Розвиток освіти, науки, літератури, театру, музики, архітектури та образотворчого мистецтва.

Тема 7. Суспільно-політичні процеси в українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій (1900–1917 рр.). Українська державність в програмах та діяльності загальноросійських та українських політичних партій на початку ХХ ст. Українська політична думка Наддніпрянщини: між автономією та самостійністю. Національна-державна ідея в західноукраїнських землях. Погляди на українську державність напередодні та в роки Першої світової війни (1914–1918 рр.).

Розвиток української культури на початку ХХ ст. Освіта. Наука і техніка. Виникнення української преси. Розвиток літератури, мистецтва, живопису, архітектури та музичного мистецтва.

Тема 8. Відновлення української державності (1917–1921 рр.). Створення Української Центральної Ради. Проголошення державної автономії України. Процес українізації армії. Проголошення УНР та самостійності України. Українська Держава П. Скоропадського. Боротьба за державність на західноукраїнських землях (ЗУНР). Українське питання на Паризькій мирній конференції. Директорія УНР: здобутки та прорахунки в державній політиці. Акт злуки УНР та ЗУНР. Встановлення радянської державності в Україні.

Розвиток української культури. Культурно-освітня робота, наука, літературний процес та мистецтво за доби УНР, Української Держави та Директорії УНР.

Тема 9. Політичні режими в українських землях (1921–1939 рр.). Процес входження УСРР до складу СРСР. Політика більшовицької влади щодо УСРР. Ідеї відновлення державності в програмах та діяльності українських партій та організацій на еміграції.

Розвиток культури Радянської України. Політика українізації: Розвиток освіти, науки, техніки, літератури та мистецтва.

Культурний стан західноукраїнських земель у 1920–1930 рр.

Тема 10. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Українське питання у європейській міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни. Включення до складу УСРР території Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УСРР. Радянсько-німецький договір про дружбу і кордони. Встановлення німецької окупаційної влади на території Холмщини, Підляшшя, Лемківщини. Напад Німеччини на СРСР. Окупаційний режим нацистської Німеччини та її союзників на території України. Рух опору в боротьбі за українську державність. Визволення території України та відновлення радянської державно-політичної системи.

Тема 11. Особливості політичного та культурного розвитку УСРР (1945–1991 рр.). Адміністративно-територіальні зміни. Боротьба за українську державність на західноукраїнських землях. Приєднання Кримської області до складу УСРР: мотиви і правова основа. Хрущовська «відлига». Спроби лібералізації політичного режиму.

УСРР в умовах наростання кризи радянської системи (1964–1991 рр.). Дисидентський рух в Україні та його державницька програма. Спроба подолання суспільно-політичної кризи. Новий курс КПРС на перебудову. Національно-демократичні сили в боротьбі за утвердження державної незалежності республіки. Декларація про державний суверенітет України. Союзний

договір і Україна. Проголошення незалежності України. Розпад СРСР. Угода про співдружність незалежних держав (СНД).

Культурне життя. Радянські ідеологічні кампанії та особливості їх проведення в УРСР (середина 40-х – початок 50-х рр.). Творчість шестидесятників та їх внесок у демократизацію національної культури. Освіта, наука, техніка, література та мистецтво. Розвиток національно-демократичного руху наприкінці 80-х років та його вплив на розвиток національної культури.

Тема 12. Україна – незалежна держава (1991р. – до сьогодні). Розбудова незалежної Української держави. Створення правової бази розвитку України як демократичної держави. Реорганізація органів державної влади. Формування атрибутів державності. Проблема унітаризму і федерації в Україні. Автономна Республіка Крим. Російська політика щодо Криму. Суспільно-політичні рухи та громадські організації. Конституція 1996 р. Вибори Верховної Ради та У

Президента України. «Революція Гідності». Президентські вибори 2014 р., 2019 р. Конституювання помісної церкви (ПЦУ). Освіта, наука, техніка. Реформи в галузі освіти 90-х років. Гуманізація системи освіти і виховання. Поява недержавних навчальних закладів: ліцеїв, гімназій, університетів. Наука. Діяльність АН України. Розвиток космонавтики. Політ в космос першого космонавта-дослідника незалежної України Л. Каденюка в складі екіпажа американського космічного корабля «Колумбія» місії STS – 87 (листопад 1997 р.). Розвиток літератури, театрального та музичного мистецтва. Роль та місце української культури в системі цінностей світової культури: ретроспектива і сучасність.

Тема 13. Європейський вимір українського простору. Україна в сучасному світі. Світове визнання України. Формування концепції зовнішньої політики України. Діяльність України в міжнародних організаціях. Договори з державами СНД і країнами світу. Набуття Україною без'ядерного статусу. Зовнішньополітичні акції України щодо зміцнення миру і співробітництва, припинення воєнних конфліктів. Вступ до Ради Європи. Участь України у миротворчих заходах ООН, у програмі «Партнерство заради миру». Україна у складі СОТ. Агресія Росії проти України. Анексія Криму. Антитерористична операція. Операція Об'єднаних сил. Угода про асоціацію з Європейським Союзом. Участь України у вирішенні глобальних проблем світового товариства.

2.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма Навчання				Заочна форма Навчання				
		Усього	Лекції	Практ. Заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. Заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Розвиток української державності та культури від найдавніших часів до сьогодні»										
1.1	Історія української державності та культури як навчальна дисципліна. Становлення українського етносу та початки державності в українських землях.	1 семестр				1 семестр				
		8	2	2	4	6	2	-	4	
1.2	Формування державності в українських землях (IV – 40-і роки XIV ст.)	6	-	2	4	3	-	-	3	
1.3	Українські землі у складі ВКЛ та Речі Посполитої (XIV – XVI ст.)	6	2	-	4	3	-	-	3	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.4	Утворення та розвиток козацької держави в середині XVII ст.	6	-	2	4	3	-	-	3
1.5	Українська державність в останній чверті XVII – XVIII ст.	6	2	-	4	6	2	-	4
1.6	Національне відродження та ідеї української державності в XIX ст.	6		2	4	6	2	-	4
1.7	Суспільно-політичні процеси в українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій (1900–1917 рр.)	6	2	-	4	3	-	-	3
						30	6	-	24
1.8	Відновлення української державності 1917–1920 рр.	6	-	2	4	2 семестр			
						10	-	2	8
1.9	Політичні режими в українських землях (1921–1939 рр.)	6	2	-	4	8	-	-	8
1.10	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	4	-	2	2	10	-	2	8
1.11	Особливості політичного та культурного розвитку УРСР (1945–1964 рр.)	4	2	-	2	6	-	-	6
1.12	УРСР в умовах наростання кризи радянської системи (1964–1991 рр.)	10	2	2	6	6	-	-	6
1.13	Україна – незалежна держава (1991р. – до сьогодні)	10	2	2	6	6	-	-	6
1.14	Європейський вимір українського простору	3	1	-	2	6	-	-	6
1.15	Виконання контрольної (домашньої) роботи	-	-	-	-	8	-	-	8
1.16	Модульна контрольна робота №1	3	-	1	2	-	-	-	-
Усього за модулем №1		90	17	17	56	90	6	4	80
Усього за навчальною дисципліною		90	17	17	56	90	6	4	80

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу.

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- інформаційно-рецептивний (лекція, розповідь, робота з підручником, демонстрація, пояснення);
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;

- дослідницький метод;
- індуктивний;
- дедуктивний;
- творчий метод;
- практичні методи (усні і письмові тренувальні вправи);
- пояснювально-ілюстративний метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, роботі з навчальною літературою та джерелами, роботі в малих групах, в проведенні навчальних, наукових та професійно зорієнтованих семінарах-дискусіях, презентаціях.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Акт проголошення незалежності України: Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 р. // Рад. Україна. – 1991. – 31 серпня.
- 3.2.2. Бойко О.Д. Історія України: Посіб. для студ. вузів. – К.: Академвидав, 2018. – 720 с.
- 3.2.3. Вербицька П. Історія української культури: європейський контекст: навчальний посібник / П. Вербицька, І. Хома. – Л.: Львівська політехніка, 2015. – 304 с.
- 3.2.4. Головченко В. Дипломатична історія України: підручн. – К.: Нікка-Центр, 2018. – 420 с.
- 3.2.5. Історія України та її державності. Курс лекцій. Навч. посіб. / Л.Є. Дещинський, С.В. Терський, І.Я. Хома, В.М. Тарабан, Р.Д. Зінкевич, Я.Я. Дінісов, І.О. Гаврилів, І.В. Буковський, А.Я. Нагірняк. – Л.: Львівська політехніка, 2009. – 476 с.
- 3.2.6. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів та матеріалів / за заг. ред. А. Коцура, Н. Терес. – Київ; Чернівці: Книги – XXI, 2008. – 1100 с.
- 3.2.7. Історія України: Новітня доба: навч. посіб. / [В.М. Литвин, В.Ф. Колесник, А.Г. Слюсаренко та ін.] за ред. В.М. Литвина. – К.: Академвидав, 2012. – 480 с.
- 3.2.8. Лазарович М. Історія України: навч. посіб. – К.: Знання, 2013. – 685 с.
- 3.2.9. Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / За заг. ред. М.М. Мудрого. – Л.: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 408 с.
- 3.2.10. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та раньомодерної України. Видання друге, перероблене та розширене. – К.:Критика», 2005. – 582 с.

Допоміжна література

- 3.2.11. Дорошко М. Неоголошені війни Росії проти України у XX – на початку XXI ст.: Причини і наслідки – К.: Ніка – Центр, 2010. – 192 с.
- 3.2.12. Енциклопедія історії України. – К.: Наукова думка, 2003–2013. – Т. 1–10
- 3.2.13. Історія української культури у п'яти томах. / Гол. ред. Б. Патон. – К.: Наукова думка, 2001–2013. – Т. 1–5.
- 3.2.14. Історія української авіації в особах: [навч. посіб. для вищ. навч.]. / Гребенніков В., Бем Н., Тюрменко І. та ін.]; за ред. В. Гребеннікова. – К.: НАУ, 2013. – 328 с.
- 3.2.15. Історія української державності та культури : практикум / уклад. Л.В. Божук, В.М. Гребенніков, О.М. Захарчук [та ін.]. – К.: НАУ, 2021. – 80 с.
- 3.2.16. Культурологія: теорія та історія культури / навч. посіб. / за ред.. І. Тюрменко. – 3-є вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 370 с.
- 3.2.17. Кульчицький С.В. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі. – К.: Темпора, 2013. – Кн. 1–3.
- 3.2.17. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скифських воєн до незалежності / С. Плохій. – Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2018. – 496 с.
- 3.2.19. Таїрова-Яковлева Т.Г. Іван Мазепа і Російська імперія. Історія зради. – К.: Тов. «Видавництво «КЛІО», 2013. – 403 с.
- 3.2.20. Шевчук В. Козацька держава як ідея в системі суспільно-політичного мислення

XVI– XVIII століть. У 2-х томах. – К.: «КЛІО», 2019. Кн. 1–2.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <http://www.history.org.ua/?libid=10280>.

3.3.2. <http://blogs.korrespondent.net/blog/users/3227937-dysydentskyi-ruk-h-v-ukraini>.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	1 семестр	1, 2 семестр
Відповіді на теоретичні питання, тощо під час аудиторної роботи на практичних заняттях (10б×4)	Модуль №1	-
	40	-
Виконання творчого завдання (15б×1)	15	-
Ведення конспекту лекцій	5	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>36 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	
Відповіді на практичних заняттях (з урахуванням виконання завдань, отриманих під час настановної сесії)		30
Виконання контрольної роботи (домашньої)		30
Усього за модулем №1	80	-
Семестровий екзамен	20	40
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки, індивідуального навчального плану студента (залікової книжки).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до навчальної картки, індивідуального навчального плану студента (залікової книжки) наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1.	Комарікі О. А.	01.09.2022		Робоча програма дійсна для робочих навч. класів 2022 р.
2.	Поліова Н. О.	02.09.2022		Дійсно, введено РНП 2023р.

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				